

Takšen šport nima smisla

Ko so se začele letošnje olimpijske igre, je kazalo, da bodo po dolgem času te igre brez grenkega priokusa raznih terorističnih napadov, bojkotov ali polemik. Ob letošnjih olimpijskih igrah, ko sodelujejo skoraj vse države in rekordno število športnikov, pa lahko rečemo, da bodo prešle v zgodovino kot igre, ki so na vrhunski šport in športnike vrgle črn madež, in sicer uporabo nedovoljenih poživil.

Gre za hudo vprašanje, ki postavlja v dvom smisel športnega udejstvovanja na taki ravni. Tako športniki kot ljubitelji športa so bili s takimi dejanji opeharjeni na najvišji ravni, saj so doslej izključili že tri olimpijske zmagovalce zaradi tako imenovanega dopinga. Najbolj odmevna je izključitev kanadskega atleta Bena Johnsona, ki je izgubil naslov olimpijskega zmagovalca na teku na sto metrov. S tem je tudi izostal svetovni rekord s časom 9''79.

Zdaj se je mit o tem božanstvu porušil in porušil se je na najbolj klavrn način. Ostane vprašanje, zakaj se je Johnson odločil, da tvega uporabo poživil, saj je znano, da so zmagovalci pomembnih mednarodnih tekem vedno podvrženi analizam.

Še bolj zanimivo pa je mogoče slediti komentatorjem o tem dogodku. Ljudje se čutijo opeharjene, saj jim športniki in še posebej olimpijski zmagovalci pomenijo nekakšne junake, ki se brez madeža borijo za športno čast. Tak športnik, kot je Johnson, ki dosega in ruši svetovne rekorde, pa je seveda za ljudi nekakšen mit, nekakšen antični junak, ki dosega nadčloveške rezultate in je torej že zaradi tega nekakšen nadčlovek. A očitno je resnica čisto drugačna. Bistvo vprašanja je verjetno v odnosu do športa, ki se je utrdil v svetu. Športni dogodki, tekme, atletski mitingi itd. so postali predvsem predstava, spektakel, ki mora zabavati občinstvo, športniki, košarkarji, nogometaši, kolesarji, atleti vseh disciplin so torej veliki protagonisti teh predstav. Vrhunske športne dosežke dosegajo z velikim trudom in naporom, dolgi treninzi in velikimi odgovorami, športna dejavnost jim je torej postala nekakšen poklic. Rezultat pa je prvi pogoj za uspeh in za rezultat so športniki vedno bolj pripravljeni uporabljati tudi poživila, ki jim lahko pomagajo, da so bolj-ši, močnejši, hitrejši.

Ben Johnson je v soboto, 24. t.m., dosegel rezultat, ki je na meji človeške zmog-

dalje na 2. strani ■

Ob zadnjih umorih na Siciliji Na Jugu veljajo drugačna »pravila igre«

Italijansko javnost je pred dnevi ponovno vznemirila vest, da je pod strel mafijskih zločincev padel na Siciliji sodnik Saetta. Zločinci so proti sodniku in njegovemu umsko prizadetemu sinu oddali kar 20 streliv iz samokresa, tako da sta bila oba na mestu mrtva. Samo nekaj ur kasneje pa so mafijci izvedli na Siciliji še en zločin: ubili so sociologa Rostagna, ki je zadnja leta vodil center za zdravljenje narkomanov, prej pa je bil eden voditeljev skrajno levičarskega gibanja Lotta continua.

Oba zločina dokazujeta, da je mafija na Siciliji »pri polnem zdravju«, čeprav je državna oblast v zadnjem času spet sprejela več ukrepov za njeno zatrtje in v ta namen imenovala posebnega visokega komisarja v osebi znanega rimskega sodnika Domenica Siche. Zakonodajna in izvršna oblast sta mu tudi priznali posebna pooblastila ter mu dali na razpolago oddelek orožnikov in policijskih agentov ter nekaj pripadnikov tajnih obveščevalnih služb.

Na te ukrepe je mafija v zadnjih dneh odgovorila z dvema umoroma. Očitno je, da je hotela državni oblasti sporočiti, da je njeno gospodarstvo na otoku in tudi dru-

god po državi ostalo neokrnjeno in da se je novi državni ukrepi pravzaprav ne tičejo.

Gre torej za višek predrznosti, ki pa je dejansko posledica globoko zakoreninjene miselnosti na italijanskem jugu, kjer je država z vsem svojim birokratskim aparatom še vedno tujek, medtem ko je dejanska oblast v rokah »častitljive družbe« (onorata società), kot na jugu pravijo mafiji.

Zanimivo je, da se položaj ni spremenil niti z nastankom demokracije, saj so njeni temeljni instrumenti (politične stranke, politične in upravne volitve itd.) dejansko odpovedali in v marsikaterem primeru postali celo orodje »častitljive družbe«.

Jasno je, da je v takih razmerah in okoliščinah silno težko in morda celo nemogoče čez noč korenito spremeniti položaj in predvsem uveljaviti zakon, se pravi tisti skupek pravil, ki v družbi praviloma omogočajo in jamčijo sožitje. Problemi na jugu države niso zapleteni samo zaradi dejavnikov gospodarske narave, temveč predvsem — kot poudarjajo v zadnjem času mnogi izvedenci — zaradi dejstva, da v

dalje na 5. strani ■

Bojan Brezigar v predsedstvu manjšinskega Združenja

V nedeljo, 25. t.m., je bil v Rimu redni letni občni zbor Združenja jezikovnih manjšin v Italiji (Confemili). Med ustanovnimi člani tega združenja je tudi deželni poslanec Slovenske skupnosti, župan Bojan Brezigar. Ta je bil v nedeljo izvoljen v predsedstvo Združenja, kar pomeni, da bo še poglobljeval njegova prizadevanja v korist jezikovnih manjšin, predvsem seveda v korist slovenske manjšine v Italiji.

Občnega zbora v Rimu se je udeležil tudi deželni tajnik Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar, ki je tudi posegel v razpravo. Opozoril je predvsem, da slovenska manjšina še vedno čaka na zaščitni zakon,

in je v tej zvezi ugotovil, kako ima vtis, da se je v državi ozračje v zadnjem času poslabšalo, kar zadeva manjšinsko problematiko. Odločilni dejavniki ne kažejo za njo razumevanja in probleme narodnih in jezikovnih manjšin omalovažujejo. Zato je po njegovem nujno okrepiti delovanje organizacij in ustanov, ki se bavijo z manjšinsko problematiko.

Deželni svetovalec Brezigar in tajnik svetovalske skupine SSK Terčon se te dni udeležujeta mednarodnega simpozija, ki ga prireja avtonomna dežela Sardinija v Cagliariu ob 40-letnici posebnega statuta. Tudi ob tej priložnosti se omenjajo pravi- ce jezikovnih manjšin.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 2. oktobra, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.20 Koledarček; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.15 Mladinski oder: »Alca v čudežni deželi«; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Luigi Pirandello: »Dostmrtnica«, radijska igra; 15.05 Sport in glasba ter prenosi z naših prireditve; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 3. oktobra, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 O ljubezni v književnosti; 12.40 Zborovska glasba; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; Glasba po željah - Gospodarska problematika; 14.00 Poročila in deželna kronika; 15.00 Roman v nadaljevanjih »Spomini na Rainerja Mario Rilkeja«; 15.15 Lahka glasba, novice, pogovori; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mešani zbor Milan Pertot iz Barkovelj; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ TOREK, 4. oktobra, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.20 Pot skozi verstva; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 In ti, kam pojdeš v soboto zvečer?; 12.40 Zborovska glasba; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah - Od Milj do Devina; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: »Prvo, drugo ali tretje?«; 14.30 Iz Benečije; 15.00 »Spomini na Rainerja Mario Rilkeja«; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mešani zbor Milan Pertot iz Barkovelj; 18.00 Aleksij Pregarc: »Na pragu niča«. Radijska igra; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SREDA, 5. oktobra, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Zdravniška posvetovalnica; 12.40 Zborovska glasba; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah - Na goriškem valu; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Govorimo o glasbi; 15.00 »Spomini na Rainerja Mario Rilkeja«; 15.15 Lahka glasba, novice, pogovori; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Flavtist Giorgio Marcossi, klarinetist Lino Urdan, fagotist Vojko Cesar; 18.00 Marko Dvoržak: Pisma iz Prage - Slovenec v Pragi pred 20 leti; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 6. oktobra, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Debelost in akupunktura; 12.40 Zborovska glasba; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah - Nediški zvon; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Dvigljena zavesa; 15.00 »Spomini na Rainerja Mario Rilkeja«; 15.15 Lahka glasba, novice, pogovori; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Akademski pevski zbor France Prešeren iz Kranja; 18.00 Zanimivosti iz arhiva Ciril-Metodove šole v Trstu ob 100-letnici ustanovitve; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PETEK, 7. oktobra, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Pogled v restavratorsko delavnico; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Opoldanska rubrika; 12.40 Zborovska glasba; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah - Od Milj do Devina; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 15.00 »Spomini na Rainerja Mario Rilkeja«; 15.15 Lahka glasba, novice, pogovori; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 8. oktobra, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Koncert za srce in orkester; 12.40 Zborovska glasba; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Goriški razgledi; 15.00 Drugi program. Vodi Peter Cvelbar; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Dijaki šole Glasbene mat'ce; 18.00 William Shakespeare: tri tragedije - tri komedije. »Kakor vam drago«; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157. Odgovorni urednik: dr. Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

Kaj se dogaja v Sloveniji?

Kot je poročalo ljubljansko Delo dne 22. t.m., je predsedstvo Republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije izdalo sporočilo, v katerem je med drugim rečeno, da je »slovenska samoupravna socialistična družba skoz in skoz prestreljena s policijsko obveščevalnimi metodami in službami«. Republiška konferenca prihaja do takega zaključka po ugotovitvah Odbora za varstvo človekovih pravic. Ozadje ljubljanskega procesa, ki očitno sega v začetek 80. let s sistematičnim nadzorom tajnih služb nad Zvezo socialistične mladine Slovenije, je rečeno v sporočilu, kaže, da so letošnji dogodki res največji politični eksces v Sloveniji po vojni. Zato predsedstvo Republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije zahteva od slovenske skupščine, naj preveri resnič-

nost navedb že omenjenega Odbora za varstvo človekovih pravic, dobi od pristojnih organov poročilo o delovanju službe državne varnosti in protiobveščevalne službe v Sloveniji ter preko delegacije v jugoslovanski skupščini takoj sproži pobudo ga razčiščevanja navedenih dejstev. (Na tretji strani objavljamo še dva prispevka o nenavadnih dogodkih v Sloveniji in Jugoslaviji).

—o—

TAKŠEN ŠPORT NIMA SMISLA

■ nadaljevanje s 1. strani

ljivosti. Analize so pokazale, da je ta rezultat bil verjetno sad poživil, in četudi bi šlo za sabotažo, je prav, da je tak rezultat razveljavljen. Šport, ki razčlovečuje, nima smisla.

Nauk z obiska na Gosposvetskem polju

Ko sem prvič obiskala Gosposvetsko polje, sem bila razočarana. Želja, da si ogledam slavni vojvodski prestol, se je v hipu potešila. Zrla sem v kamniti prestol, ograjen z železnino in brez uspeha iskala z očmi besedo, eno samo besedo o Slovincih. Zaman. Razočarana sem se odločila, da krenem takoj naprej proti Gospe Sveti. Gospa Sveta se mi je pokazala v vsej svoji mogočni lepoti. Stopila sem v cerkev in se zamislila. Z mislijo sem segla nazaj, v tisto obdobje, ko so karantanski knezi, takrat že pokristjanjeni, krenili po vsakem ustoličenju h Gospe Sveti. Oči so se sprehajale po rimskih reliefih vse do oltarja. Obiskala sem: kostnico (červeno ne navdušena) in obstala za trenutek pred gotškim stolpičem na dvorišču. Pot me je peljala še skozi urejeno pokopališče. Razočaranje in jeza sta rastli v meni. Niti tukaj ni bilo besede o Slovincih. Karantanski Slovenci niso obstajali za avstrijsko oblast. Zaprepačena sem krenila proti domu in odločila, da si bom kdaj drugič ogledala knežji kamen.

Bilo je že pozno. Čuvaj deželnega muzeja me je sekirano opozoril, da je muzej odprt le še pol ure. Kljub temu sem vstopila. V hali, na zakotni poziciji, sem zagledala knežji kamen. Obstala sem. Prebrala sem ime v nemščini, a se tokrat nisem več čudila nad opuščeno slovenščino. V petnajstih minutah sem dobesedno preletela muzej. Naravoslovne sobane, staro-

zgodovinski ostanki, ostanki ladij iz bakrene dobe, rimski reliefi, mozaik, lesene podobe so bile le bežne figure. Pozno je bilo, zatem sem stekla dol po stopnicah ter pozdravila nestrpnega čuvaja, ki je nervozno držal ključ v rokah.

Tako. Zaključila sem svoj koroški sprehod. V sebi sem čutila odhod do tistih, ki so pripomogli, da so meni, kot tudi vsem Slovincem, odvzeli del zgodovine, ki so skušali zmanjšati naš ponos na nekdanjo Karantanijo.

Ko sem pred mejo potegnila iz torbe svojo dvojezično osebno izkaznico, sem se zamislila in se nasmehnila. Ponos, da sem Slovenka, je postal še močnejši. V hipu sem videla kot na zaslonu vojvodski prestol, knežji kamen in Gospo Sveto in ponovno potrdila dejstvo, da je vendar naša prvenstvena dolžnost, da se borimo v prid slovenske besede, slovenskih napisov, imen vasi, šol, društev in organizacij, sploh v prid vsega, kar je slovenskega. Samo tako bomo preprečili, da bi nas hote ali ne hote izbrisali tudi iz naših primorskih krajev. Vsakokrat, ko se borimo za uveljavitev naših pravic, bi se morali spomniti na oskrunjene in pozabljene karantanske Slovence, črpati iz tega moč za nadaljnji boj in oživeti ponos na naše ljudi in na naš narod. Kajti narod, naj bo še tako majhen, ne more izginiti, če je ponosen na to, kar je, in na svoje korenine!

Katerina

PO ARETACIJI V PARIZU

Italijansko pravosodno ministrstvo je že izročilo pristojnim francoskim oblastem listine, ki so potrebne za izročitev obeh italijankih državljanov, Alimontija in Vilimburga, ki sta bila aretirana v Parizu in za katera je bil že pred časom izdan zaporni nalog, ker sta oba osumljena, da pripadata samemu vrhu rdečega terorizma v Italiji. Medtem so v Parizu potrdili vest,

da se je med akcijo francoske policije le za las izognil aretaciji italijanski državljan Scarfò, proti kateremu je prav tako bil izdan zaporni nalog zaradi domnevnega sodelovanja v vrstah Rdečih brigad. Alimonti in Villimbargo sta obtožena, da sta sodelovala tudi pri umoru senatorja Ruffillija v Forliju.

dalje na 8. strani ■

Aktualna sintagma

V sosednji Sloveniji so med splošno poplavo tujk začeli mnogi pisci v zadnjih letih uporabljati besedo sintagma. Kljub svojim izrazito humanističnim študijem v mladih letih smo se morali zateči k slovarju slovenskega jezika, da smo razumeli pomen te grške besede. Sintagma je besedna zveza, kjer ima ena beseda prednost pred drugo.

Na besedo sintagma smo se spomnili, ko smo slišali, da so deželni svetovalci KPI postavili v deželnem svetu Furlanije Julijske krajine zahtevo, naj se podpredsedniku deželne vlade socialistu Carboneju odvzame odborniški mandat zaradi njegovega vmešavanja v afero Moncini. Carbone je — pravijo komunisti — izkoristil svojo javno funkcijo in napisal pismo sodniku v ameriški Los Angeles, ki je bil na tem, da obsodi Tržačana, veletrgovca Moncinija zaradi prekupčevanja s pornografskim materialom, pri čemer so bili akterji tudi mladoletniki oziroma mladoletnice, torej otroci. Pismo podpredsednika Carboneja — kot tudi pisma drugih tržaških »veljakov« — je baje pripomoglo, da je bila Moncinijska obsodba razmeroma mila.

Toda, kaj ima s tem opravka beseda sintagma? se bo bralec upravičeno vprašal. Odgovor je preprost: zaradi besedne zveze »morala in politika«. Gre za sintagmo, ki nam je prišla na um, ko smo slišali o omenjeni aferi, in katere pomen piscem pisem ameriškemu sodniku v Los Angelesu očitno ni bil in morda še danes ni znan.

—o—

Na predlog predsednika, generala Jazuzelskega je bil za novega predsednika poljske vlade izvoljen Międzyzlaw Rakowski. Zanj je glasovalo 338 poslancev, pet jih je bilo proti, 35 se jih je vzdržalo.

PROSTOR MLADIH

PODPISI — ZA BOLJŠI SLOVENSKI JUTRI

Mladinska sekcija Slovenske skupnosti je 28. avgusta začela zbirati podpise v podporo Odbora za varstvo človekovih pravic iz Slovenije, ki je nastal ob procesu proti štirim sodelavcem tednika Mladine: Ivanu Borštnerju, Janezu Janši, Davidu Tasiću in Franciju Zavrlu.

Pobuda Mladinske sekcije Ssk, ki je bila poimenovana »Za boljši slovenski jutri«, je presegla začetna pričakovanja, saj je doslej podpisalo skoraj tisoč ljudi.

Z namenom, da bi ta pobuda zajela širši krog Slovencev v Italiji, je Mladinska sekcija Ssk od vsega začetka predlagala, naj se ustanovi odbor, ki bi ga sestavljali različno usmerjeni posamezniki oz. organizacije. Zato sklicuje javno srečanje, na katero vabi vse tiste, ki bi jih zanimalo ustanoviti solidarnostni odbor. Srečanje bo v petek, 7. oktobra, ob 20. uri na sedežu Slovenske skupnosti v Trstu, Ulica Machiavelli 22.

Mladinska sekcija Ssk

Franc Šetinc je odstopil

Slovenski član predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije Franc Šetinc je izstopil iz najpomembnejšega organa jugoslovanskih komunistov. V dolgi izjavi za tiskovno agencijo Tanjug je navedel razloge, zaradi katerih se je odločil za takšen korak. Šetinc je bil glavni poročevalec o položaju na Kosovu na zadnjem zasedanju Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, ki je bilo v celoti posvečeno stanju v že omenjeni avtonomni pokrajini. Šetinc pravi, da je postal po tistem poročilu tarča grobih in krivičnih napadov, zaradi česar se je odločil za odstop.

Zavedam se, je med drugim dejal Franc Šetinc, da bo moj odstop predmet zame neprijetnih komentarjev. Če se človek mora odločiti za takšen korak po več kot 40 letih članstva v Zvezi komunistov, je jasno, poudarja Šetinc, da gre za osebno dramo. Toda moj korak ne pomeni umika iz političnega življenja in niti ni kapitulacija pred rušilnim plazom, ki je zajel velik del države. Gre v resnici za opozorilo, da je napočil skrajni čas, da se streznimo, se osvobodimo škodljivih čustvovanj in strasti, raznih nacionalističnih in dogmatskih mitov in da poslušamo glas razuma in napredka. Iz krize se lahko rešimo samo po demokratični poti, po poti krepitev pravne države, po poti spoštovanja človekovih

pravic in svoboščin. Drugih poti ni, če ne bomo, da zaidemo na groba stranpota. Vsi skupno moramo potrpežljivo graditi bolj demokratično in bogatejšo prihodnost, ko bo vsakomur zagotovljen svoboden in enakopraven razvoj in bo takšen razvoj zagotovljen vsem narodom in narodnostim v Jugoslaviji. K temu cilju je usmerjena Zveza komunistov Slovenije, poudarja Franc Šetinc, ki je dobila najširšo podporo članstva in ljudstva ter republike. Zato tudi mene rani, ko slišim, da na zborovanjih vzklikajo gesla proti predstavnikom Slovenije Milanu Kučanu in Jožetu Smoletu, namesto da bi onemogočili obrekovalce, ki širijo laži, je še dejal slovenski politik Franc Šetinc.

—o—

Proti koncu prihodnjega meseca se bo upokojil ravnatelj deželnega sedeža RAI v Trstu dr. Fiorensoli. Do tega trenutka še ni znano, kdo bo njegov naslednik. Letos sta se upokojila dva slovenska radijska častnikarja: dr. Egidij Vršaj in Lojze Abram. Kot pripravnika sta bila nastavljeni Marko Tavčar in Fabio Gergolet. Trenutno so pri slovenskih poročilih trije pripravniki: že omenjena Tavčar in Gergolet ter Tatjana Čuk, ki je bila nastavljena po izvolitvi Stojana Spetiča v rimski senat.

Napad na predsednika Stanovnika

Kot poroča jugoslovanska tiskovna agencija Tanjug, je generalmajor Jugoslovanske ljudske armade Ivo Tominc priredil v Ljubljani tiskovno konferenco, na kateri je ostro napadel predsednika predsedstva Socialistične republike Slovenije Janeza Stanovnika, kateremu je očital, da ga je na nedavnem zborovanju v Ljubotmeru obtožil, da je izdal državno tajnost. General Tominc je omenil zasedanje republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije z dne 14. junija, na katerem je, kot vse kaže, prišlo do ostrega besednega spopada s predsednikom Stanovnikom glede poteka seje predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije z dne 26. maja letos.

Tominc je na tiskovni konferenci dejal, da očitki in obtožbe predsednika Stanovnika niso naperjeni samo nanj, temveč na

vse častnike Jugoslovanske ljudske armade. S tem se daje potuha tistim, ki častnike Jugoslovanske ljudske armade klevetajo in jih primerjajo z Rupnikom. Zato se je general Tominc vprašal, kakšne cilje zasleduje Janez Stanovnik.

Tudi ta tiskovna konferenca in velik poudarek, ki ji je dala uradna jugoslovanska agencija, dokazujeta, da se nadaljuje oster spopad v samem vrhu slovenskega in jugoslovanskega političnega vodstva.

Pred vrhovnim vojaškim sodiščem v Beogradu se je 26. t.m. začela razprava proti Janezu Janši in tovarišem, ki jih je bilo ljubljansko vojaško sodišče obsodilo na zaporne kazni, češ da so izdali vojaško tajnost. Razprava je bila odložena na petek, 30. t.m., vendar je bilo že sklenjeno, da bo potekala v srbohrvaškem jeziku in za zaprtimi vrati.

»Kolesa zgodovine ne moremo zavrteti nazaj«

Kolo zgodovine se ne more ustaviti in še manj se more zavrteti nazaj. Tega nauka se morajo zavedati tudi tisti sicer maloštevilni italijanski skrajneži na Južnem Tirolskem, ki nameravajo motiti sožitje med jezikovnimi skupnostmi, ker računajo na upeh na prihodnjih deželnih volitvah dne 20. novembra. Tako piše uradno glasilo

Južnotirolske ljudske stranke Volksbote v zadnjem uvodniku, ko omenja najnovejši pohod, ki je bil v Bocnu na pobudo liberalcev.

Južnotirolski tednik pravi, da je bil že omenjeni pohod povsem neuspešen. Liberalci ne spadajo med tiste italijanske stran-

dalje na 8. strani ■

SSK O POLOŽAJU NA TRŽAŠKI OBČINI IN POKRAJINI

Pokrajinski izvršni odbor Slovenske skupnosti v Trstu je na zadnji seji poglobljeno obravnaval krajevni politični položaj s posebnim ozirom na zaskrbljujoči razvoj dogodkov v zvezi z oblikovanjem novih odborov na tržaški občini in pokrajini, kjer še ni videti izhoda iz krize, čeprav so potekali že trije meseci od junijskih volitev. Na razgovorih med strankami — ugotavlja SSK — so prišla do izraza stališča, da je treba predstavnike Slovenske skupnosti izločiti iz novih snujočih se tr-

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu

vabi na otvoritev letošnje sezone v ponedeljek, 3. oktobra, ob 20.30. Predaval bo prof. Goran Schmidt na temo »LJUBEZEN V ČASU KOLERE« — iz korespondence Stanka Majcna ob pisateljevi stoletnici.

Predavanje bo v Peterlinovi dvorani v Donizettijski ulici 3.

žaskih odborov ter da se vprašanje zaščite slovenske manjšine in s tem povezanega sožitja med tu živječima narodoma omeji zgolj na nekaj vrstic dvoumnega pomena.

Spričo tega pokrajinski izvršni odbor SSK naglašja, da je takšen pristop k reševanju slovenske problematike nesprejemljiv in meji že na rasizem, kajti nekatere stranke nočejo imeti pri mizi slovenskih sobesednikov, ker vedo, da bi le-ti zahtevali dostojno in enakopravno obravnavanje manjšinske problematike v programskem dokumentu.

Če bi se izkazalo — zaključuje tiskovno sporočilo SSK — da sta obe največji stranki soglasni glede izločitve slovenske problematike iz programa in slovenskih predstavnikov iz večin in odborov, bo SSK resno razmislila o svojem končnem zadržanju do sestave novih odborov in do zaveznosti v drugih krajevnih ustanovah.

—o—

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
Otvoritvena predstava sezone 1988-89

Franco Brusati

GALANTNI POGOVORI

Režija: Boris Kobal

Igrajo: Mira Sardoč, Silvij Kobal, Maja Blagovič in Stojan Colja

Premiera v petek, 30. septembra, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu. ABONMA RED A

PONOVITVE:

v soboto, 1. oktobra, ob 20.30 — ABONMA RED B — prva sobota

v nedeljo, 2. oktobra, ob 16.00 — ABONMA RED C — prva nedelja

v sredo, 5. oktobra, ob 20.30 — ABONMA RED D — mladinski v sredo

v četrtek, 6. oktobra, ob 20.30 — ABONMA RED E — mladinski v četrtek

v soboto, 8. oktobra, ob 20.30 — ABONMA RED F — druga sobota

v nedeljo, 9. oktobra, ob 16.00 — ABONMA RED G — druga nedelja

V polnem teku priprave na 3. koroške dneve

Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice, Slovenska prosveta iz Trsta, Kršćanska kulturna zveza iz Celovca in društvo »Studenci« iz Čedad pripravlja za teden od 8. do 16. oktobra 3. koroške dneve v Italiji. Gre za niz kulturnih prireditev, ki jih omenjena društva izmenično priredujejo enkrat na Koroškem in drugič v Italiji.

Letošnji kulturni dnevi se bodo začeli v soboto, 8. oktobra, ko bodo v dvorani pri Salezijancih na Istrski ulici 53 v Trstu nastopili pevci Mešanega pevskega zbora »Rož« iz Št. Jakoba v Rožu. Ta pevski zbor je v zadnjih letih pripravil več stilnih koncertov. Pred nekaj meseci se je predstavil s koncertom, ki so mu dali naslov »Ponižani in razžaljeni — pesmi zatiranih narodov«. Zbor, ki ga vodi Lajko Milisavljevič, je doživel veliko pohval in zaslužnih priznanj za ta koncert. Pri tem velja poudariti, da se je zbor dobri dve leti pripravljaj za ta koncert. Zbirali so gradivo, vadili plese raznih narodov, poskrbeli za glasbeno spremljavo in vse skupaj, v režiji Marjana Stickerja, oblikovali v zanimivo predstavo in enkratno doživetje.

Isti koncert bo zbor ponovil naslednjega dne, v nedeljo, 9. oktobra, v Kulturnem domu v Gorici.

V ponedeljek, 10. oktobra, bodo ob 20. uri v Peterlinovi dvorani v Trstu odprli likovno razstavo slikarja Rudija Benetika. Po predstavitvi umetnika bodo prof. dr. Andrej Moritsch z dunajske univerze, dr. Valentin Inzko in prof. Jože Pirjevec predstavili knjigo »Zgodovina koroških Slovencev«, ki je izšla pred nekaj meseci. Ob predstavitvi bo tudi krajši glasbeni spored, ki ga bodo oblikovali učenci Glasbene šole.

V mali dvorani Katoliškega doma v Gorici bo v četrtek, 13. oktobra, srečanje predstavnikov Narodnega sveta koroških Slovencev in Slovenske skupnosti, zvečer pa bo na vrsti okrogla miza na temo: »Koroški Slovenci v času nacizma«. Diskusijo bo vodil podpredsednik Kršćanske kulturne zveze iz Celovca župnik Lovro Kaselj, pričevali bodo dekan Kristo Srienec iz Šmi-

hela ter dipl. trg. Janko Urank iz Celovca in Marija Olip iz Sel.

V soboto, 15. oktobra, bo lutkovna skupina iz Šmihela nastopila v osnovni šoli v Ul. Brolo v Gorici in v župnijski dvorani v Štandrežu s predstavo Jane Kolarič »Festival ropotulj, zvoncev in kuhinjskih loncev«. Skupina pa bo naslednjega dne nastopila še v Števerjanu, Doberdolu, Mačkoljah in v Bazovici. Te lutkovne predstave bodo namenjene predvsem osnovnošolskim otrokom.

V soboto, 15. oktobra, bo v Finžgarjevem domu na Opčinah nastopil ansambel Brava iz Borovelj. Večer bo posvečen tudi branju iz zakladnice mlajših koroških besednih ustvarjalcev. Isti program bodo ponovili naslednjega dne v telovadnici pri Katoliškem domu v Gorici.

V Kanalski dolini in v Benečiji pa se bodo Korošci predstavili z zborovskim kon-

V gledališki dvorani pri Salezijancih na Istrski ulici 53 v Trstu se 8. oktobra začnejo

3. KOROŠKI DNEVI V ITALIJI.

Mešani pevski zbor »ROŽ« iz Št. Jakoba v Rožu bo ob 20. uri nastopil s stilnim koncertom PONIŽANI IN RAZŽALJENI — pesmi zatiranih narodov. Zborovodja Lajko Milisavljevič, režija Marjan Sticker.

certom. V nedeljo, 16. oktobra, bodo nastopile v Kanalski dolini in v Benečiji naslednje skupine: Plazniška dekleta iz Št. Lipša, pevci družine Lipusch iz Šmihela in še »Trio Libuče«.

—o—

Socialist Gianfranco De Marchi je novi župan v Tržiču. Vodi občinski odbor, v katerem so poleg socialistov predstavniki Kršč. demokracije in socialdemokratske stranke. Do enake koalicije bo prišlo tudi v Ronkah, kjer so občinsko upravo že desetletja vodili komunisti ob sodelovanju socialistov.

Ob vpisu novih abonmajev

Objava repertoarja za sezono 1988/89 in želja, naj zvesti abonenti čimprej potrdijo lanskoletne sedeže, sta večino ljubiteljev zamejske odrske umetnosti presenetili.

Navajeni, kot smo bili vsa minula leta, na uradni začetek kje v prvi polovici oktobra, se večina sprašuje, zakaj letošnja naglica.

Stvar je v tem. V lanskem repertoarnem načrtu je bila tudi Brusatijska ideja Galantni pogovori, ki je pa abonenti niso videli, ker je nepredvidena bolezen v ansamblu prekrizala načrte. Predstava pa je bila že skoraj v zadnji fazi. Ni torej čudno, če je v teh dneh delo povsem godno za uprizoritev.

Vodstvo je izkoristilo izredno in verjetno nepovnljivo priložnost ter določilo začetek uradne sezone za petek, 30. septembra. To pa je prineslo ne malo problemov abonmajski kampanji,

ki je morala v golih 25 dneh opraviti delo, ki ga je v prejšnjih sezonah opravilo v 45. Od tu naglica oglasov, od tu prošnja, naj »stari« abonenti čimprej potrdijo lanskoletne abonmaje. Velika večina je to že naredila.

Reklamni plakati SSG so se te dni pojavili na zidnih panojih, brošure z razčlenjenimi predstavami, ki so na repertoarju ter z vsemi potrebnimi obvestili in ceniki, pa so bili verjetno poslani po pošti slehernemu abonentu. Tisk, radio ter akviziterji po vseh naših občinah opozarjajo ljudi, da je v teku abonmajska kampanja. Težko se bo kdorkoli izgovoril, da ni vedel, da mu ni tega nihče povedal.

Sedež v gledališču Kulturnega doma v Trstu in Gorici čaka, da ga zasedete! Abonenti, na vas je sedaj, da se izkažete!

A. R.

Simpozij o škofu Gnidovcu v Rimu

Slovenska teološka akademija v Rimu, ki jo vodi dr. Maksimilijan Jezernik, že več let prireja jesenske zgodovinske simpozije, ki osvetljujejo nekatere vidne osebnosti iz slovenske cerkvene zgodovine. Doslej so priredili sedem zborovanj, med temi o škofu Antonu Martinu Slomšku, o Ivanu Trinku, o nadškofu Sedeju, lani o kardinalu Misii, letos pa je bil simpozij posvečen škofu Janezu Gnidovcu.

Simpozij se je začel v torek, 20. septembra, v Sloveniku. Škofa Gnidovca so predstavili zgodovinarji, teologi različnih specializacij in drugi raziskovalci. Nekatera predavanja so žal odpadla, a simpozij je kljub temu lepo osvetlil delo Gnidovca v škofijski gimnaziji v Šentvidu nad Ljubljano in njegovo škofovsko poslanstvo v južnih predelih Jugoslavije.

Med predavatelji je bil tudi bivši beograjski nadškof msgr. Alojzij Turk, ki že zaradi tega dobro pozna cerkvene razmere na jugu Jugoslavije, med zgodovinarji pa so imeli še posebej zanimiva predavanja dr. Janez Prunk iz Ljubljane, dr. Walter Lukan z Dunaja in p. dr. Metod Benedik iz Ljubljane.

Udeleženci simpozija so imeli v sredo, 21. t.m., enkratno dopoldne. Podali so se na grob svetega Cirila v baziliki svetega Klementa pri Koloseju. Po zaslugi primorskega rojaka, zdravnika dr. Srečka Simonete so na grobu slovanskega blagovestnika odkrili spominsko ploščo v slovenščini. Ploščo je odkril slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar, ki je nato izročil rektorju Slovenika dr. Jezerniku umetniški kip in dva svečnika. Pri bogoslužju je sodeloval mešani pevski zbor Sveti Jernej z Opčin, ki je ob odkritju slovenske plošče poročal v Rim. Po slovesnosti v cerkvi sv. Klementa so se udeleženci zborovanja o škofu Gnidovcu in člani pevskega zbora Sveti Jernej z Opčin udeležili avdicije papeža Janeza Pavla II. v Vatikanu.

Zvečer je bil v Sloveniku koncert mešanega pevskega zbora Sveti Jernej z Opčin.

Delovanje goriške občine

Zadnje čase je goriški občinski svet kar vztrajno na delu. Posebej naj omenimo zadnje seje, ki so bile v loku dveh tednov tega meseca. Na njih so svetovalci razpravljali o vrsti vprašanj redne uprave, ki so že dolgo časa na dnevnem redu. Razni sklepi so tako ali drugače zadevali tudi vprašanja slovenske narodne skupnosti.

Tako zlasti v zadevi slovenskih šol. Svetovalec liberalne stranke se je namreč obregnil ob dejstvo, da so slovenske šole še vedno v stavbi nekdanjega Malega semenišča, kamor bi morala iti nova fakulteta tržaške univerze za diplomatske vede. Svetovalec SSK Paulin ga je odločno zavrnil rekoč, da bodo slovenske šole tam ostale, dokler se ne preselijo v novo šolsko središče.

Občinska uprava nadalje oskrbuje zupuščino Matilde Covacic (iz leta 1910), ki določa štipendije za dijake z deklariranimi italijanskimi čustvi. Proti temu je Slovenska skupnost glasovala že vsa leta in tudi tu je načelnik njene svetovalske skupine izjavil, da se slovenska tranka upira takemu diskriminacijskemu postopku občinske uprave. Predlagal je, naj se vso zadevo pregleda, preuredi in posodobi.

Na seji so bili tudi izvoljeni občinski predstavniki v razne komisije. Tako je prišla na predlog SSK v davčno komisijo druge stopnje Marija Ferletič.

Med drugim se je vnela krajša razprava o deželnem Avditoriju oz. o njegovem poimenovanju kot »Avditorij furlanske kulture«. Tudi svetovalec SSK dr. Paulin je

spomnil na že od začetka nasprotno stališče slovenskih svetovalcev k temu poimenovanju. Ob vsem spoštovanju do furlanske kulture to vsekakor ni primeren naziv za glavno kulturno dvorano goriškega mesta, ki pozna v svoji dolgi zgodovini vsekakor več kultur, med njimi tudi slovensko. O tem bo verjetno še tekla beseda.

—o—

ŽIVLJENJE V ŠIBENIKU NORMALNO

Življenje v Šibeniku je po velikem preplahu dne 23. t.m. spet povsem običajno. V mesto so se vrnil prebivalci — bilo jih je okoli 15.000 — ki so se umaknili zaradi nevarnega strupenega oblaka, ki se je ustvaril nad mestom zaradi požara v skladišču umetnih gnojil. Vzrokov požara še niso ugotovili. Potniške ladje so se vrstile k nabrežju, delo v pristanišču, trgovinah in uradih je spet redno.

—o—

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Abonma 1988-89

Franco Brusati: GALANTNI POGOVORI - igra v dveh dejanjih, režija Boris Kobal

Oscar Wilde: VAŽNO JE IMENOVATI SE ERNEST - komedija, režija Marko Sosič

Anton P. Čehov: STRIČEK VANJA - prizori iz vaškega življenja, režija Dušan Jovanovič

Ivan Cankar: LEPA VIDA - drama, režija Meta Hočvar

Hugo von Hofmannsthal: SLEHERNIK - misterij o življenju in smrti, režija Mario Uršič

Peter Turrini: TRG V BENETKAH - komedija, gostovanje Drame SNG Ljubljana

Joe Orton: KAJ JE VIDEL BATLER - komedija, gostovanje PDG Nova Gorica

Alternativni predstavi v abonmaju

Molière: GEORGE DANDIN ALI KAZNOVANI SOPROG - komedija, režija Dušan Mlakar

Hermann Broch: POVEST SLUŽKINJE ZERLINE - monodrama, režija Zarko Petan

Abonma v Trstu

Vpisovanje abonmajev od 10. do 14. ure in od 17. do 19.30, ob sobotah od 10. do 14. ure po tel. 734265, pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4.

Abonma v Gorici

Vpisovanje abonentov od 12. t.m. vsak delavnik od 17.30 do 19. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure v Kulturnem domu, Ul. Brass 20, tel. 33288.

Abonenti imajo pri predstavah izven abonmaja 33% popusta

—o—

Te dni je bila na obisku pri osrednjem vodstvu KPI v Rimu delegacija Zveze komunistov Jugoslavije, ki jo je vodil tajnik predsedstva Štefan Korošec.

NA JUGU VELJAJO DRUGAČNA »PRAVILA IGRE«

■ nadaljevanje s 1. strani

tamkajšnji družbeni stvarnosti obstajajo drugačna »pravila igre«. To je baje tudi eden glavnih vzrokov, zaradi katerih je na Siciliji — kot sicer tudi drugod na jugu — tako težko »narediti red«, se pravi uveljaviti moč zakona. Oba zadnja zločina to resnico tudi potrjujeta.

Zgodovinsko zborovanje o škofu Attems

V Palači Attems v Gorici bo od 6. do 8. oktobra mednarodni simpozij, posvečen prvemu goriškemu nadškofu Karlu Mihaelu Attems (1752-1774). Simpozij, na katerem bodo sodelovali vidni italijanski, švicarski, slovenski in avstrijski zgodovinarji, bo skušal osvetliti zgodovinska ozadja nastanka goriške nadškofije in prikazati življenje ter delo prvega goriškega nadškofa.

Priprava na ta simpozij traja že več let. Mednarodni znanstveni raziskovalni odbor, ki ga je vodil senator, profesor Gabriele De Rosa je opravil temelito delo. Raziskovalci so skušali obdelati kar se da široko področje in ni slučaj, da so simpoziju dali naslov »Karel Mihael Attems, prvi goriški nadškof (1752-1774) med rimsko kurijo in habsburško državo«.

Zgodovinarji, ki so pripravili to zborovanje, poudarjajo, da gre za izredno zanimivo osebnost in da arhivi, še posebej arhiv goriške nadškofije, hrani veliko dragocenega gradiva. Še posebej velja v tem smislu omeniti Attemsova poročila o pastirskih vizitacijah. Attems je namreč izredno marljiv in vesten vizitator, ki je v dobrih dvajsetih letih svojega škofovanja večkrat prepotoval celotno nadškofijo. Raziskovalci nameravajo prikazati Attemsovo dobo in delo, ki ga je opravil, ter osvetliti politična ozadja, ki so pripeljala do ustanovitve goriške nadškofije. Attems je osebnost evropskega formata, ki je vzdrževal pogoste stike ne le z Dunajem, ampak tudi s svetim sedežem, z beneško republiko in s številnimi drugimi diplomati

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Obširna in bogato ilustrirana nemška knjiga o starih Venetih

Nedavno je pri novi dunajski založbi »Editio- nes Veneti« izšla obsežna in bogato ilustrirana publikacija »Unsere Vorfahren DIE VENETER« (Naši predniki VENETI). Obsega kar 408 strani. Poleg fotografij, risb in skic jo krasi tudi zemljevidi o stari etnični podobi Evrope in njenih davnih, a nadvse zanimivih ljudskih kulturah.

Pričujoča nemška publikacija je razširjena in delno dopolnjena izdaja tistih raziskav, ki sta jih objavila v prejšnjih letih predvsem v slovenščini v Gorici živeči dr. Jožef Šavli in ugledni slovenski pesnik, dramatik in publicist Matej Bor.

V prvem, 175 strani obsežnem delu nove nemške knjige o Venetih poroča leta 1943 v Tolminu rojeni dr. Šavli o starih Venetih kot o širšem evropskem pojavu in zgodovinskem problemu, ki je še vedno premalo raziskan. Čeprav Šavli-jeva, a tudi Borova izvajanja v različnih strokovnih in literarnih krogih niso zmeraj naletela na odobravanje, saj jim marsikdo očita romantično navdušenost in ljubiteljsko zavzetost za neko v meglo zavito teorijo o starodavnem izvoru Slovencev, ki je lahko navadna špekulacija, ne velja prezreti nekaterih važnih dejstev, ki smo jim do zdaj posvečali premalo pozornosti.

Šavli na primer ugotavlja tisti do danes najbolj uveljavljeni hipotezi o nenadnem vstopu starih Slovencev v srednjeevropsko zgodovino ob koncu 6. stoletja, ko da so prišli v znanih selitvah slovanskih narodov v svojo novo današnjo domovino iz močvirij ob reki Pripjat v Zakarpatju. To področje pa je po novih raziskavah premajhno, da bi lahko pojasnilo hipotezo o čo-

mnevnem slovanskem in tudi slovenskem izvoru v Zakarpatju. Nasprotno. Stari narodi, Germani, Avari ali Slovani, so morali živeti na zelo obširnih, redko naseljenih področjih, zakaj njihovo pastirsko in poljedelsko gospodarstvo je bilo prvotno slabo razvito in je zahtevalo veliko ekstenzivnost, saj je bilo popolnoma oddaljeno od kakršnekoli intenzivne učinkovitosti. Zelo verjetno je, da so stari narodi valovali na širokih področjih sem in tja, pri čemer so prihajali v zgodovino le tedaj, ko so zadevali na ozemlja velikih državnih civilizacij, Rima, Bizanca ali starogrških poljsov — in seveda tedaj, ko so se pokristjanili.

V tem okviru izvajanja Jožefa Šavlija in Mateja Bora niso več tako nerealna, kot na prvi pogled izgleda. Pomisliti moramo, da stara Grčija in stari Rim nista bili le zibelki današnje svetovne kulture in civilizacije, temveč imperialna sila, ki je nedvomno uničila ali izpodrinila vrsto starih evropskih narodov in njihovih kultur. Rim je med drugim strl staro etruščansko avtohtono civilizacijo. O njej je izšlo v zadnjem času več raziskav, v katerih pisci ugotavljajo presenetljive podobnosti arhaične etruščanske in z osnovnimi potezami slovanskih jezikov.

Rim je po uničenju etruščanske civilizacije koloniziral tudi ozemlje južno od Alp in na področju med današnjo Verono in Oglejem ustanovil takoimenovano deseto rimsko provinco Venetia.

Šavli in tudi Bor sta mnenja, da je bilo to področje prav tako kot širok pas alpskih in pred-

dalje na 8. strani ■

Festival v Stresi

Vsakoletna tradicija glasbenih festivalov bo- truje tudi veliki in sedaj že sedemindvajseti mednarodni prireditvi ob obalah čudovitega predalp- skega jezera Lago Maggiore. Stresa s svojo kras- no sredozemsko floro in mikavnim ter pisanim jezerskim obrežjem kar vabi na podobne mani- festacije. Glasbeni festival ob pogledu na Boro- mejske otoke in na megleni jezerski podaljšek proti Švici je bil tudi letos kar se da bogat in razvejan ter je priklical lepo število ljubiteljev glasbe malo od vsepovsod.

Kot že običajno, so tudi letos nastopali veliki in manjši orkestri, komorne skupine, vokalni ter instrumentalni solisti in pevski zbori skupno s simfoničnimi ansambli. Vsega je bilo na pretek — posebej velikih imen mednarodnega slovesa. Dirigentje in orkestri, pianisti in violinisti ali or- ganisti, pa spet kar se da pestri in zanimivi mu- zikalni programi, ki so pa vsekakor daleč od avantgarde. Torej lep festival s klasično impo- stacijo in rafiniranimi okusi, za kar gre vse pri- znanje prirediteljem.

Letos sem prisostvoval na prvih dveh koncer- tih nastopom večjih glasbenih skupin. Prvi večer je nastopal Filharmonični orkester iz Mo- skve, ki ga je vodil Dmitrij Kitaenko, drugi večer pa koncert zbora Radia Leipzig in P.C.E. Bach Orchester prav tako iz Leipziga (Lipsko). Oba koncerta sta pomenila vrhunski glasbeni u- žitek in obenem zanimiv izsek iz muzikalne li- terature poznega baroka oz. začetkov klasicizma in ruske glasbene ustvarjalnosti.

Moskovski filharmonični orkester je predva- jal dela Glinke, Rahmaninova in Čajkovskega. Po uverturi k operi Ruslan in Ludmila je bil na sporedu Koncert za klavir in orkester v c-molu Sergeja Rahmaninova, lep glasbeni biser pozno romantične oz. že modernejši šole, s katero ru- ski skladatelj (živeč nato v ZDA) že sega po pr- vinah skoraj filmsko prijetne glasbe. Klavirsko vlogo je imel pianist Krajnjev. Nato je moskov- ski orkester še predvajal dramatično Patefično simfonijo št. 5 Petra I. Čajkovskega, ki jo je odigral v vsej možni izrazni in bogati silnosti.

Naslednji večer so pa nastopali vzhodnonem- ski glasbeniki iz Leipziga in predvajali dela dveh velikih Bachov, očeta Johanna Sebastiana Suito v h-molu in sina Karla Philippa Emanuela ora- torij Vstajenje in vnebohod Kristusa za zbor, soliste in orkester. Zlasti to veliko in pravzaprav malo poznano glasbeno delo tega zanimivega (in seveda od preslavnega očeta zasenčenega) avtor- ja je bilo skoraj pravo odkritje tega letošnjega festivala. Izvajalci so mu dali potrebno interpre- tativno globino in s tem prispevali poznavanju velikega simfonično-vokalnega dela, ki zasluži pravilno ovrednotenje. Mirno se lahko uvršča med zadevna velika dela, ki so jih bolj ali manj v istem času pisali G.F. Händel, J.S. Bach in potem zlasti J. Haydn.

Festival v Stresi je že pri kraju. Med podob- nimi glasbenimi prireditvami v Italiji in Evropi ohranja še vedno svojo tipično vlogo elitne glas- bene manifestacije, ki želi še unaprej s svojo posrečeno umetniško politiko odigravati svoje mesto v glasbeni poustvarjalnosti in širjenju tra- dicionalne glasbene kulture na vrhunski ravni.

a. b.

Zapis ob izidu Biltena Slavističnega društva

Ob začetku novega šolskega leta je Slavistič- no društvo Trst - Gorica - Videm izdalo drugo številko svojega Biltena. Gre za šapirografiran list malega formata, ki šteje 16. strani. Uredni- štvo sestavljajo Vera Tuta Ban, Majda Kaučič Baša in Janez Povše. Čeprav je Bilten po svoji zunanji obliki skromen, je vsebinsko zanimiv. Prvi članek je napisala Majda Kaučič Baša in ima naslov »Jezikovno razsodišče v Trstu«. Av- torica najprej predstavlja to ustanovo in razla- ga, kaj je norma v jeziku in kaj pomenijo jezi- kovni predpisi. Nato pa se sprašuje, katera naj bi bila vloga Jezikovnega razsodišča kot strokov- no-raziskovalna in moralna ustanova med Slo- venci v Italiji. Ustanovitev razsodišča na Trža- škem je po mnenju Majde Kaučič Baša proble- matično vprašanje. Navadno si Jezikovno razso- dišče predstavljamo kot nekakšno sodišče, ki u- gotavlja pravilno oziroma nepravilno rabo jezi- ka, ob tej nalogi pa ima ta ustanova tudi veliko moralno težo, kar mogoče ne bi odgovarjalo de- janskim razmeram in pogojenostim Slovencev in uporabnika slovenščine, ki živi v drugačnem je- zikovnem prostoru.

Profesorica Olga Lupinc je za to številko Bil- tena prispevala zapis z naslovom »Upovedoval- ne zmožnosti učencev na šolah s slovenskih uč-

nim jezikom na Tržaškem«. Gre za zapis, v ka- terem je avtorica predstavila zaključke jezikov- ne analize 34 nalog na isto temo. »Na vzorčnih besedilih — ugotavlja Lupinc — sta se jasno pokazala oba primanjkljaja ubesedovanja — po- mensko zgoščevanje in nepotrebno pomensko šir-jenje«.

Iz te analize izhaja, da ima velika večina u- čencev, ki so napisali pregledane naloge, težave »v okviru glagolskih poimenovanj«. »Napake ka- žejo, da so upovedovalne zmožnosti učencev po- manjkljive, ugotavlja Olga Lupinc, zato besedne primanjkljaje rešujeje tako, da podmene izraža- jo v obliki skladenjskih podstav«. Posledica tega pa je pomenska izpraznjenost in skladenjska raz- vlečenost. Načeta pa naj bi bila tudi zgradba »sa- mostalniške besedne zveze«. To se opaža pred- vsem v opisnem izražanju z glagolskimi zve- zami.

Ob koncu te študije Olga Lupinc ugotavlja, da »Napak ni smotrno popravljati, ampak je tre- ba odpraviti vzroke, ki nevarno načenjajo je- zikovni sistem«. Vzroke pa je treba iskati v ved- no večjem vplivu italijanščine na slovenske go- vorce, kar se seveda pozna tudi pri pisnih izdel- kih. Pri jezikovni vzgoji na naših šolah pa naj bi

dalje na 8. strani ■

TRGATEV 1988

V primorskem vinorodnem okolišu kljub spomladanski pozebi pridelek ne bo imel take izgube kot drugod v Sloveniji, kjer ga bo za približno 65% manj od povprečnega. Zaradi suše bo na Primorskem pridelek manjši za 33 odstotkov, propadlo pa je tudi 12 do 15 odstotkov mladih trsov, zato bodo prizadete trsnice vplivale na prihodnjo obnovo vinogradov. Zaradi suše les ne bo dozorel in bo število nastavkov rodni oče manjše. Veliko pa bo odvisno od letošnje zime. Do spomladanske rezi v vinogradih ne moremo nič narediti. Po dolgotrajni suši in poznejšem deževju lahko pričakujemo pokanje in gnitje grozdja. Vse naštetje je vzrok, da grozdje dozoreva neenakomerno, ne samo pri različnih sortah, temveč tudi v okviru ene same; seveda je mnogo odvisno od lege in oskrbe vinograda.

Pridelek bo kljub sedanjim padavinam manjši, kakovost grozdja in vina bo prizadeta. Količine sladkorja in optimalnih kislin ter razmerja med kislinami bodo neustrezni. Delovanje listne površine je zmanjšano, kar lahko pusti posledice ne samo na letošnjem pridelku, temveč tudi pri dozorelosti lesa.

Ker bo pridelka občutno manj, svetujemo pridelovalcem, da grozdje predelajo po sodobni tehnologiji. S trgatvijo počakajte, da naravni sladkor naraste do predpisanih količin. Če bo grozdje začelo gniti, bo potrebno pobiranje.

Po pecljanju in drozganju belega grozdja drozgo takoj stisnemo in žveplamo s 5 do 8 grammi žveplovega dioksida na hl. Po 24 urah razsluzenemu in od usedline ločenemu moštu dodamo 2% čiste kulture kvasnic in sod zapremo z veho. Sod po alkoholnem vretju znova napolnimo. Mlado vino po samočiščenju pred pretakanjem žveplamo s 3 do 5 grammi žveplovega dioksida na hl. Takoj po samočiščenju sledi prvi pretok vina z droži. Pretakanje iz enega soda v drugega mora biti brezračno, samo pri slabo prečiščenem mlademu vinu bekserju ali sluzavosti si pomagamo z zračanjem. Drugo pretakanje opravimo 6 do 8 tednov po prvem.

Pri predelavi rdečega grozdja morajo barvne snovi, ki so v jagodnih kožicah, preiti v grozdni sok. Zato moramo grozdje razpecljati in zmleto drozgo pustiti v pokritih kadeh, da se začne alkoholno vretje. Pred tem drozgo dožveplamo s 3 do 5 grammi žveplovega dioksida na hl in dodamo 2% čiste kulture vrelnih kvasnic. Drozgo pustimo vreti, nastali alkohol pa izlužuje barvilo. Ko se sladkor v drozgi zniža na 25 Oekslerjevih stopinj, odlijemo samotok in preostanek stisnemo v stiskalnici.

Mlado vino pretočimo v rahlo zažveplan sod (vendar ne do vrha), namestimo vrelni veho in pustimo, da povre do konca. Po samočiščenju sledi pretok mladega vina. Če bo grozdje gnilo, moramo beli in rdeči mošt očistiti z bentovitom. Tako bomo dobili vina s čistim okusom in vonjem ter z lepo svetlo barvo, ki ne bo nagnjena k porjavitvi. Količina bentonita za čiščenje mošta naj bo večja kot pri vinu; odvisno je od stopnje gnilobe 150 do 200 gramov na hl. Če uporabimo bentonit, moramo vino po vretju takoj pretočiti.

Ker je suša zmanjšala listno površino v vinogradih, grozdje zaradi pomanjkljive asimilacije ponekod ne bo doseglo predpisanih količin naravnega sladkorja.

Vonj in okus po žveplovodiku terjata žveplanje in zračni pretok. Če vino na zraku potemni, tudi žveplamo z 2 do 5 grammi žveplovega dioksida ali 4 do 10 g kalijevega bisulfita na 4 l, sicer se začne mlado vino vleči.

Z. T.

Trihinelozna

Lasnica je majhna glistica, ki je s prostim očesom ne vidimo. Spolno zrela samica in samica živita le kratek čas v tankem črevesu pri več kot 100 vrstah živali in človeku. V mišicah, mesnini istega gostitelja pa živi zelo veliko ličink tega zajedavca, ki se prenaša z mesom in mesninami, zato je največ okuženih gostiteljev pri vsejedi živalih, kot je prašič. Zdaj pa so ugotovili prenašalce tudi pri rastlinojedi živalih kot je konj, v katerega zaide

s travo. Zelo verjetno je, da se je trihinelozna razširila zaradi stekline pri lisicah. Na Slovenskem je s trihinelozo okuženih kar 26 odstotkov lisic.

Domači prašiči so izpostavljeni okužbi, če se pasejo v gozdnem področju, kjer pridejo lahko v stik z mrhovino pobitih ali poginulih divjih živali. Prašiče lahko okužimo tudi z ostanki mesa divjega prašiča v pomijah. Lahko pojedjo okužene podgane ali iztrebke okuženih psov. V velikih rejah se prašiči lahko okužijo z grizenjem repov okuženih prašičev. V zadnjem času je med zajedalci več samostojnih vrst, od katerih vsaka je bolj nevarna za določeno vrsto gostitelja, druge za prašiča in človeka; poznana je tudi vrsta, ki živi pri pticah roparicah. Znana je vrsta, ki v mesnini ne oblikuje mešičkov, zato jo pri pregledu mesa težko opazimo.

Z najsodobnejšimi diagnostičnimi ukrepi pa lasnico najdemo povsod.

Trihinelozno meso in mesnine na zunaj niso spremenjene. V enem gramu je lahko več kot deset ličink in človek zboli že če samo poskuša nadev za klobase. Za trihinelozo obbolele osebe tožijo za pekočimi bolečinami ob ocesnem zrklu, v žvekalnih mišicah in v križu. Temperatura je zvišana, bolniki se znojijo, težko govorijo in požirajo. Takšna bolezenska znamenja se pojavijo okrog petnajstega dne po okužbi s trihineloznim mesom.

V klavnicah pregledajo meso vsakega zaklanega prašiča. Vzamejo košček mišičnega dela prepone, v katerem je največ ličink. Trihinelozne živali uničijo v kafilerijah, kakor je treba uničiti tudi zbrano mrhovino divjih živali.

Kože odratih gozdnih živali so nevarne, če pridejo do njih glodalci. Lovci lahko s pobitimi lisicami zanašajo bolezen na kmečko dvorišče, nevarno je nepregledano meso divjega prašiča, enako tudi nepregledana svinina.

Ličinke v mesu lahko uničimo s kuhanjem in zmrzovanjem. Kuhanje čez 60 stopinj C ličinke trihinele spiralis odmrejo; mraz minus 30 stopinj v 72 urah ličinke uniči.

Zato pozor! Zmrzovalniki v gospodinjstvih praviloma v kratkem času ličinke uničijo.

Z. T.

LEV DETELA

Dunajski valček 36 za izgubljeno preteklost

Roman desetih srečanj in pričakovanj

Godba v tradicionalnih staroavstrijskih vojaških oblekah je igrala priljubljene koračnice, v neonski svetlobi so se iz poltme bliskali starodavni prapori, množica pa je navdušeno vzklikala besede, ki jih nisem razumel.

Pristopil sem bliže, da bi videl, kaj se dogaja.

Pravkar je na trg pred cerkvijo privozila vrsta črnih limuzin. Skoraj neslišno so se odprla vrata prvega avta. Izstopila je drobna stara dama v črnini, spremljale pa so jo mlajše in starejše svečano oblečene gospe z gospodi.

Nekje iz ozadja je zadonela trobenta in prav razločno sem slišal, kako so zbrani navdušenci zavpili v mrak in temo: »Naj živi cesarica Cita!«

Zdaj se je žena zadnjega avstrijskega cesarja Karla, ki se uradno nikoli ni odrekla avstrijskemu prestolu, a ji je odločni

socialistični avstrijski kancler* na stara leta kljub temu dovolil povratek v domovino, skozi morje navdušene množice že bližala cerkvenemu vhodu.

Tu jo je pozdravil kardinal. Orgle in zvonovi so bobneli skozi sobotni novembrski večer. Čast in slava cesarstva sta še enkrat vstala iz mavzolejev. Avstrijski, madžarski, češki, italijanski, poljski in drugi vojvode, knezi, grofje in baroni ter različni odličniki so počastili prav tako kot večtisočglava množica Dunajčanov ženo, ki se je po dobrih šestdesetih letih izgnanstva spet vrnila v domovino.

Kardinal je govoril o velikem dnevu v zgodovini stolnice svetega Štefana, ko lahko po tolikih desetletjih spet pozdravi njeno cesarsko veličanstvo, ki se bo s svojo navzočnostjo pri sveti daritvi spomnilo tudi smrti svojega moža cesarja Karla in vseh pri svetem Štefanu, pri avguštincih in kapucinih pokopanih Habsburžanov. Orgle so zaigrale odlomke iz stare cesarske himne, ki je sicer v Avstriji prepovedana, medtem ko je v do zadnjega nabiti veliki cerkvi vršalo kot v panju.

Po sveti daritvi je po vsem prvem okraju igrala godba staroavstrijske koračnice, tirolski častni strelci so v imenitnih uni-

* Dr. Bruno Kreisky.

Obširna in bogato ilustrirana...

■ nadaljevanje s 6. strani

alpsko-panonskih krajev naseljeno s starodavnim venetskim ljudstvom, ki kaže nedvoumno slovansko-slovenske značilnosti. Pisca obširne nemške knjige menita, da mnoga krajevna imena v osrednjih Alpah, a tudi drugod, pričajo o tem davnem rodu in njegovi ljudski kulturi, ki je pogodila in rodila današnji slovenski narod kot ostanek nekdanje široko razvejane venetske civilizacije. Živeli so v Paflagoniji ob obrežju Male Azije in jih omenja že Homer, a tudi v Iliriku ob Spodnji Donavi, ob Gornjem Jadranu, v Srednji Evropi, v Galiji, ob Bodenskem jezeru in v Laciju. Ne smemo jih zamenjavati s Kelti, Iliri in drugimi nekdanjimi narodi. Šavli povezuje venetski razvoj tudi s takoimenovano 2500 let staro kulturo žarnih grobišč.

Zanimivo je, da sta se imeni »Sloveni« in »Veneti« ohranili v različnih oblikah pri zahodnih Slovanih. Ti se sami večkrat imenujejo »Slovieni«, »Slovinci«, »Slovaki«. Sem moramo v nekem smislu šteti tudi lužiške Sorbe. Tem pravijo nemški sosede »Vendi«. To je pa tudi stara oznaka za karantanske in druge Slovence, za »Wende« ali »Windische«, ki jih Madžari na isti način še danes imenujejo »Vendek«. Z imenom »Vendi« označujejo Nemci svoje zahodne Slovence, a tudi Slovence, kar po Šavlijevem mnenju priča za neki posebni, od južnoslovanskih narodov različen izvor Slovencev.

Drugi del pričujoče nemške publikacije je napisal Matej Bor, ki na začetku svojih izvajanj že napoveduje novo obširno knjigo o venetskem vprašanju, kjer bo skušal še natančneje opredeliti razvojno povezavo med Veneti in današnjimi Slovenci, katerih ime moramo po piščevem mnenju izpeljati iz besede Veneti, tako da bi se Slovenci morali v resnici imenovati Sloventi ali Sloventi. Na podlagi arheoloških najdb tako v današnji Sloveniji kot tudi drugod, pri analizi venetskih gesel in napisov na vrčih, čeladah, utežeh, alpskih pečinah in drugod, je Bor odkril s slovenščino nedvoumno povezane izrazitosti starega venetskega jezika, ki zrcalijo značilnosti starega venetskega poljedelskega, obrtniškega, trgovskega in vojaškega življenja.

Zadnjih petdeset strani v nemški knjigi o Venetih pa je prispeval izdajatelj publikacije Ivan Tomažič, ki poudarja avtohtono slovensko prisotnost na tudi danes slovenskem narodnem ozemlju. Ta s pomočjo venetske hipoteze priča o po-

sebni slovenski usodi kot ostanku nekdanje čez širše evropske predele segajoče venetske usode. Slovenci se v tej perspektivi pojavljajo v posbnem zornem kotu kot slovanski venetski staroselci in od drugih Slovanov različen etničen člen.

So ta izvajanja drzna špekulacija ali pa romantično sanjarjenje? Dejstvo je, da ima pričujoča hipoteza veliko nasprotnikov. Po drugi strani pa je tudi res, da narodi ne nastanejo iz nič v enem samem stoletju, ko se slučajno pojavijo v zgodovini. Jeziki in narodi imajo dolg, zagotovito večtisočleten razvoj v različne smeri. Slovenci, oziroma njihovi predniki, so živeli in hodili svoja pota že pred poročili o njihovi tukajšnji prisotnosti v 6. stoletju. Zato je o težavah v novi nemški knjigi o Venetih, ki so jo junija predstavili na Dunaju, vredno razmišljati, saj to razmišljanje odpira vrata v davne skrivnosti rojevanja današnjega slovenskega naroda na važnem evropskem geografskem področju.

Lev Detela

* * *

PERTINI 92-LETNIK

Bivši predsednik republike, senator Sandro Pertini je 25. t.m. dopolnil 92. leto starosti. Za visoki življenjski jubilej so mu med drugimi čestitali predsednik vlade De Mita, predsednik senata Spadolini, glavni tajnik socialistične stranke Craxi in glavni tajnik komunistične partije Occhetto. Jubilantu želijo še veliko zdravja, pri čemer poudarjajo velike zasluge, ki jih ima slavljenec za rojstvo italijanske republike in nato za delo, ki ga je opravil kot državni poglavar v letih, ki so pomenila hudo preizkušnjo za italijansko republiko.

COSSIGA V AVSTRALIJI

Predsednik republike Francesco Cossiga bo na povabilo glavnega guvernerja opravil uradni obisk v Avstraliji, kamor bo dopotoval 10. oktobra in kjer bo ostal 7 dni. Iz Avstralije bo predsednik republike nadaljeval pot na Novo Zelandijo, kamor ga je povabil tamkajšnji guverner. Na Novi Zelandiji bo ostal dva dni.

* * *

Na izpostavah tržaške občine in na županstvih v vseh občinah na Tržaškem razdeljujejo bone za bencin po znižani ceni.

PO ARETACIJI V PARIZU

■ nadaljevanje z 2. strani

V zvezi z aretacijo v Parizu so policijski agenti izvedli v Rimu vrsto hišnih preiskav, vendar niso našli ničesar, kar bi lahko bilo zanimivo za nadaljevanje preiskave v zvezi z Rdečimi brigadami. Francoski policijski agenti v stanovanju Alimontija in Villimbura niso našli orožja, temveč le veliko zanimivega gradiva, ki ga že natančno proučujejo v Rimu.

»KOLESA ZGODOVINE

NE MOREMO ZAVRTETI NAZAJ!«

■ nadaljevanje s 3. strani

ke, ki so za južnotirolski paket, in imajo po mnenju tednika Volksbote malo vpliva v italijanskem parlamentarnem življenju. Že omenjenega nauka se morajo zavedati tudi nekatere politične skupinice onkraj Brennerja. Tu in onstran Alp bo treba pustiti vnemar nekatere pojme, ki so bili nekoč sveti. Evropa je pred našimi vrati in se bo prej ali slej gotovo uresničila. Zato morajo Južni Tirolci pokazati največji čut za odgovornost in se ustrezno ravnati, zaključuje svoj uvodnik južnotirolski tednik.

Orožniki in policijski agenti so izvedli v bociški pokrajini razčlenjeno protiteroristično akcijo, ob koncu katere so odpekljali v zapor dva Južna Tirolca, stara 35 oziroma 29 let. Kakih 200 metrov od gospodarskega poslopja, ki se nahaja na višini tisoč metrov nad morjem, so orožniki našli osem kilogramov razstreliva in nekaj pušk. Gospodarsko poslopje je last enega od aretirancev.

ZAPIS OB IZIDU BILTENA SLAVISTIČNEGA DRUŠTVA

■ nadaljevanje s 6. strani

slovnično znanje tesno povezali s sporočanskim, da bi torej vadili opis, pripoved in dvogovor ter tako aktivno izboljšali odnos do materinščine.

Omenjena članka imata odločilno težo 2. številke Biltena Slavističnega društva. Sledi poročilo o Vseslovenskem tekmovanju za Cankarjevo priznanje, ki je bilo letos 21. maja v Celju, na koncu pa v Novicah beremo stališči, ki jih je Slavistično društvo v Trstu zavzelo do zadeve Janša ter priložnostni zapis, posvečen profesorju Silvu Faturju, dolgoletnemu pedagoškemu svetovalecu za slovenske šole na Tržaškem, ki je odločil to funkcijo in postal predstojnik Zavoda za šolstvo v Kopru.

formah korakali po mestu in se skupaj z množico navdušencev bližali hotelu, v katerem se je cesarica ustavila. Že se je, čeprav v visoki starosti, sklanjala skozi okno k množici pod seboj na cesti, ki je navdušeno vzklikala in ploskala. V hotel je vdrla skupina odposlancev »cesaričinih narodov«, ki so ji izročili pozdrave iz celotnega nekdanjega cesarstva. Stal sem v dežju v poltemi pred hotelom z mešanimi občutki. V trenutku ene ure se je republikanski Dunaj sprevrgel v navdušeno monarhistično slavje v načinu starega časa, kot da je mesto ob Donavi zares mešanica popolnoma nasprotnih si sestavin, ki v valovanju večnega časa pridejo zdaj v tej in potem v drugi obliki na površje.

V hotelskem preddverju so kot voščene sveče stali predstavniki visokega plemstva, medtem ko se je cesarica Cita ganjeno in živahno zahvaljevala za vse ljubeznivosti, ki jih je zdaj po tolikih desetletjih odsotnosti na Dunaju doživela. Rekla je, da se vsak dan v molitvi spomni vseh svojih tako trdo preizkušanih narodov s popolnoma svojevrstno usodo, ki je veliki svet sploh ne razume. V zasebnem pogovoru je nakazala, da so bili predvsem Francozi in Angleži resnični grobarji Avstrije, ko so v Mayerlingu umorili prestolonaslednika Rudolfa v lažnem načinu samomora, potem pa še s pomočjo zapeljanih ljudi z aten-

tatom na nadvojvodo Franca Ferdinanda* v Sarajevu pripravili grob stari Avstriji, katere narodom bi njen pokojni mož dal veliko samostojnost.

Spet in spet jo je množica navdušencev prekinila z bučnim ploskanjem in glasnimi vzkliki, tako da je stara gospa postala kar utrujena zaradi prevelikega hrupa in napora.

Počasi sem se oddaljeval od kraja čudnega dogajanja v mrak in mir nočnega Dunaja. Čez nekaj dni, po običajnih opravkih v arhivih, pa sem se spet vračal v domovino.

Večerna zarja je zlatila strehe mesta. Osrednje pokopališče in schönbrunski grad, tovarne in mestne četrti, velika donavska voda in temni hriboviti gozd so se med piski iz lokomotive izgubljeni v mraku. Enakomerno drdranje vlaka se je čudovito ujemalo z nerazumljivo trpkostjo v mojem srcu. Drdralo je v noč kot enolična žalobna podonavska pesem, naraščalo je v takte počasnega dunajskega valčka, se spajalo v zvoke dolge žalne koračnice za izgubljeno preteklostjo.

* Rudolf se je ustrelil leta 1889; atentat na Franca Ferdinanda leta 1914 je bil povod za prvo svetovno vojno.